

Brugeradfærd - opgave 1

Ved efterårskurset 2010 i 'Brugeradfærd og Interaktive Informationsrum' på Det Informationsvidenskabelige Akademi, København.

Af Søren Gyning-Nielsen, Hold 2 årgang 2008, cpr. xxxxxxxxxxxx

Opgaven: Et interview, en fremstilling af hovedresultaterne af interviewet, gerne i model eller skemaform samt en perspektivering af resultaterne i forhold til en eller flere teorier.

Indholdsfortegnelse

<i>Indledning</i>	<i>3</i>
<i>Metodebeskrivelse</i>	<i>3</i>
<i>Brugerbekrivelse, brugertype.....</i>	<i>3</i>
<i>Brugerbekrivelse, brugerens interesse og emnerelation.....</i>	<i>3</i>
<i>Brugerbekrivelse, brugerens informationsrum.....</i>	<i>4</i>
<i>Brugerbekrivelse, tilgang til informationsadfærd</i>	<i>4</i>
<i>Valg af teori.....</i>	<i>4</i>
<i>Afgrænset analyse og perspektivering af empiri ift. Kuhlthaus ISP</i>	<i>5</i>
<i>Opsummerende konklusion</i>	<i>5</i>
<i>Litteraturliste</i>	<i>6</i>

Indledning

Det moderne individs informationsbehov er foranderligt og afhængig af situerede faktorer. Maslow skriver i 1963 at: "Im convinced that man does have a need to know" og beskriver dette informationsbehov som et basalt instinkt.ⁱ Brenda Dervinⁱⁱ definere i 1992ⁱⁱⁱ informationsbehov som trang til at skabe mening i kontekstuelle situationer, samt som behov for at skabe mening i vores kontakt med verden.

Vores egen professor Birger Hjørland beskriver informationsbehov i en analyse^{iv} af et vanskelige begreb, som:

"Et biblioteks- eller informationssystems formål er naturligvis at opfylde eller være med til at opfylde brugeres og potentielle brugeres behov for dokumenter, viden og information".

Samt at dette informationsbehov kan tage udgangspunkt i forskellige situationelle kontekster, herunder uddannelses-, forsknings-, dannelses-, rekreativt og professionelt orienterede situationer.

Ifølge Giddens^v har det senmoderne individ et stort behov for refleksiv adfærd fordi han mener der i senmoderniteten er en tendens til opgør med de traditionelle værdier, hvor individet ikke begrænses af traditionelle valg, men hvor alle muligheder er åbne for individet.

I lyset af denne foranderlighed forsøger jeg i denne første opgave i faget brugeradfærd og interaktive informationsrum, at undersøge, beskrive og reflekterer over en af mine medstuderendes informationssøgeadfærd i forhold til projektopgaven på 4. semester.

Metodebeskrivelse

Denne opgave består af et interview, en tekstuel fremstilling af hovedresultaterne af interviewet samt en perspektivering af resultaterne i forhold til en udvalgt teori.

Brugerbeskrivelse, brugertype

Undersøgelsen tager udgangspunkt i en IVA medstuderende, der har valgt temakurset informationskompetencer og har interesse for organisationers praksisfællesskaber samt vidensformidling og videnshåndtering i forskellige sammenhænge. Denne undersøgelse er foretaget som et skriftligt interview. Brugeren er en typisk studerende, med behov for at kunne validere og sortere i forhold til studiets og opgavens relevanskriterier.

Brugerbeskrivelse, brugerens interesse og emnerelation

Brugeren har med afsæt i et studiejob hos Det Danske Filminstitut (DFI) valgt at fokusere på organisationens anvendelse af informationskompetencer ifm. præsentation og formidling af deres værker relateret til dets målgrupper. Brugers informationssøgeadfærd ifm. semesterprojektopgaven er fordelt med 60 % i pensumlitteraturen og 40 % behov for yderligere litteratursøgning.

Brugerbeskrivelse, brugerens informationsrum

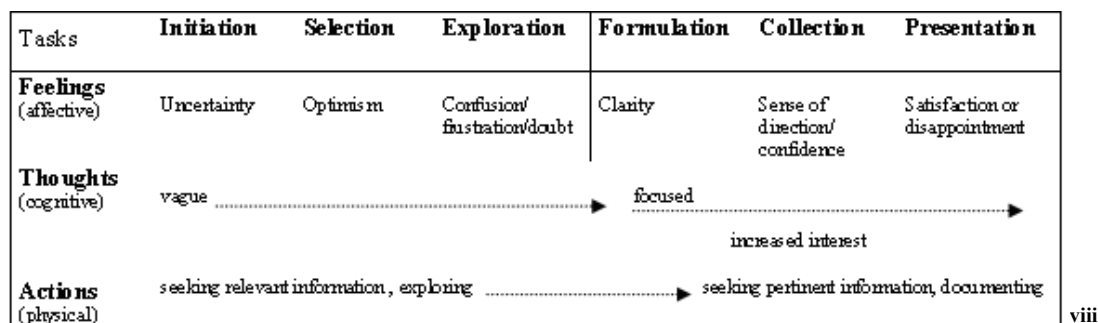
Den samlede litteratursøgning har ved denne opgave taget omkring 4 dage og har været en linærproces, hvor næsten hver søgning på baggrund af bibliografiske referencer eller citationsindeks har afledt en ny søgning, defineret som kædesøgning. Brugerens informationsressourcer har primært været internettet og analog litteratur fundet i en digitalproces, suppleret af et interview med bibliotekslederen ved DFI og kurssets underviser.

Litteratursøgningen er foregået dels på IVA og dels hjemme hos brugeren, som har set processen som både givende og begrænsende. Processen har været nem pga. få stopklodser og blindgyder i søgningerne med mange brugbare resultater, hvilket dog har gjort processen uoverskuelig, tidskrævende og medvirket til øget fokus på graden af informationsresultatets projektrelevans.

Brugerbeskrivelse, tilgang til informationsadfærd^{vi}

Brugeren har en opgaveorienteret tilgang til informationsprocessen, som understøttes af professionelle søgeværktøjer^{vii} og videnskabsdomæner. Tilgangen er primært person-fokuseret med hovedvægten lagt på at sortere og udvælge relevant litteratur og opleves af brugeren som ”spændende, overvældende, temperamentsfremkaldende, tilfredsstillende, tidskrævende”.

Figur 1 - Kuhlthau's model off the Information Seeking Process

Valg af teori

Med udgangspunkt i Kuhlthau's Information Search Proces model (ISP-model), som er en holistisk informationssøgemodel med fokus på de væsentligste aspekter af informationssøgning, vil jeg perspektivere mit teorivalg til den undersøgte brugeradfærd. Jeg har valgt at anvende Kuhlthau's model, for at relaterer de væsentligste elementer af informationssøgeadfærd i forhold til der er tale om en studieopgave med et defineret begyndelses og afslutningstidspunkt.

Denne studieopgave er også en proces, hvor der skabes og søges en overordnet forståelse af problemfeltet informationskompetence, i en trinvis sekventiel situation, der påvirkes af det er en 4. semester projektopgave estimeret til normtid på fire måneder, brugerens arbejdsmæssige engagement i DFI samt at han allerede pga. sin ansættelse har en god tilgængelighed til organisationen. Således er opgavens art, tid,

interesser og tilknytning også relevant og væsentlig begrundelse for mit valg af teoretisk informationssøgemodel.

Kuhlthaus beskriver også informationssøgeprocessen som en blanding af tanker, følelser og handlinger, som en overordnet holistisk humanistisk tilgang til processen. Dette afspejles også ved at Kuhlthau er en af de første som anvender en affektiv dimension på informationssøgeadfærden, hvor den ontologiske sikkerhed både i forhold til andre mennesker, i forhold til verden, om selvværdet og selvbilledet er væsentlige dele af informationsadfærdens helhedsforståelse.

Afgrænset analyse og perspektivering af empiri ift. Kuhlthaus ISP

Den største fordel ved anvendelse af Kuhlthau's søgeprincip opnås ved at modellen er logisk og explorativt funderet. Modellen inspirerer til at arbejde videre med det fremfundne materiale, og på denne måde bringer det informationssøgningen fremad med fokus på en helhedsforståelse af søgeadfærden og hvordan man opnår en plausibel søgning.

Ved at anvende Kuhlthau's søgemodel er der sammenlignet med mere systemiske søgemodeller som Wilson's, mere fokus på den affektive del af søgningen, som kan være med til at bringe søgeadfærden i en ny brugerkontekst.

Kuhlthau's model kan forbedre søgeadfærden ved at være forankret omkring en helhedsforståelse af søgecyklus. Med udgangspunkt i den affektive del af søgningen beskriver han de forskellige affektive udfordringer i søgningerne som danner forståelsesgrundlag for at optimere søgeadfærden i en cirkulær forståelsesramme.

Opsummerende konklusion

Det moderne menneske^{ix} har ifølge Søren Kierkegaard mange berøringsflader og oplever livet i forskellige sammenhænge og domæner og det moderne menneske lever efter min overbevisning livet som informationsnormader, hvor fokus skifter afhængigt af situationelle sammenhænge, domæner og kulturer.

Giddens betragtninger om senmodernitetens individualisering og refleksivitet beskriver en fundamental forudsætning for individets rolle i vores tidsalder, og med Kuhlthau's holistiske informationssøgemodel, der tager afsæt i det enkelte individs affektive oplevelse af informationsbehovet, kan modellen bidrage til at optimere informationssøgeprocessen ved at bevidstgøre denne proces.

Det moderne individs informationsbehov er efter min vurdering for komplekst til at blive reduceret til et basalt instinkt. Brenda Dervin's^x betragtninger om informationsbehovet som meningsdannende i kontekstuelle situationer og i vores kontakt med verden, er endnu mere nødvendig i den senmoderne individualitet og understreger et stort behov for at arbejde struktureret med informationssøgning og brugeradfærd.

Litteraturliste

Dervin, Brenda (1992), From the mind's eye of the user: The sense-making qualitative-quantitative methodology. In J. Glazier & R. Powell (Eds.), *Qualitative research in information management* (pp. 61-84). Englewood, CO: Libraries Unlimited.

Bates, M.J. (2007). What is browsing – really? A model drawing from behavioural science research. *Information Research*, 12(4), paper 330.
<http://InformationR.net/ir/12-4/paper330.html>

Bjørneborn, L. (2008). Serendipitetsfaktorer og brugeradfærd på det fysiske bibliotek. *Dansk Biblioteksforskning*, 4(2): 41- 54.
<http://www2.db.dk/dbf/2008/nr2/bjorneborn.pdf>

Case, D.O. (2007). *Looking for information: A survey of research on information seeking, needs and behavior*. 2.ed. Amsterdam: Academic Press.

Fisher, K.E., Erdelez, S., & McKechnie, E.F. (red.)(2005). *Theories of information behavior: A researcher's guide*. Medford, NJ: Information Today. Heri afsnit 22, 29, 30, 38.

i Case (s. 79) citerer Maslow The need to know and the fear of knowing. *Journ. General Psychol.*, 1963, 68, 111-25

ii . Case s. 75

iii Dervin, Brenda (1992)

iv <http://www2.kb.dk/guests/natl/db/bv//bv-96/4-96/inf.htm>

v Giddens 2002, s.22

vi Case tabel 1.1 s. 7

vii <http://www.dialogclassic.com/>

viii <http://informationr.net/ir/12-4/colis/colis27.html>

ix <http://sks.dk/SLV/txt.xml>

x . Case s. 75

Bilag til opgave 1

Bilag 1, Interview

DET INFORMATIONSVIDENSKABELIGE AKADEMI
BIRKETINGET 6
2300 KØBENHAVN S

Bilag 1: Interview

Spørgsmål om informationsadfærd ifm. 4. semesterprojektet.

Semesterkurset

Hvilket semestervalgfag har du valgt på 4. semester?

Informationskompetence.

Hvorfor valgte du dette semesterfag?

Hvordan hele informationsfelter kunne dannes og interagere med hinanden, og hvilke kompetencer der derved kunne opstå, var appellerende.

Hvilke spændende facetter vil du fremhæve som de mest interessante ved dette fag?

Det var interessant at se hvilke praksisfællesskaber der kan dannes i en hvilken som helst organisation.

Hvordan information og viden blev fordelt, distribueret og modtaget var også et spændende område.

Hvilket projektemne valgte du at beskæftige dig med ifm. kurset?

Jeg valgte at fokusere på Det Danske Filminstituts (DFI) anvendelse af informationskompetencer ifm. præsentation og formidling af deres værker ift. deres målgruppe(r). Og hvilke informationskompetencer de anvendte, samt hvorfor.

Beskriv dit kendskab til det valgte semesterprojektemne?

Mit kendskab bestod i, at jeg tidligere har været ansat i DFI's biblioteksafdeling, og at jeg i ny og næ har været bruger af huset.

Har du kunne anvende kursets angivne litteratur ifm. semesterprojektet?

Ja, afgjort

Hvordan har fordelingen været mellem kursets angivne litteratur og for yderligere litteratursøgning?

Det har været omkring 60 – 40 i pensumlitteraturens favør.

Dit behov for supplerende litteratursøgning

Hvor lang tid har du brugt på litteratursøgning i forbindelse med projektsemesteropgaven?

Det har taget omkring 4 dage.

Beskriv din litteratursøgningsproces ift. om den primært har været en lineær eller iterativ proces og beskriv hvorfor?

Den har overvejende været lineær, idet mit område har været godt afgrænset, så der har ikke været afstikkere til højre og venstre for at finde bredere litteratur. Samtidig har søgningen har et skær af chaining, for næsten hver søgning har ledt videre til anden litteratur indenfor feltet.

Hvilke ressourcer har du anvendt ifm. din litteratursøgning: Internet, databaser, bøger, artikler, tidsskrifter, biografier mv og kan du fremhæve hvilke ressourcer der primært har dækket dit informationsbehov?

Det har primært været internet og bøger. Bøgerne er i øvrigt fundet ved søgning på nettet. Mit informationsbehov er også blevet dækket empirisk, idet et interview med bibliotekslederen ved DFI udgjorde en god del af grundlaget for min projektskrivning og – søgning.

Hvilket sted har du foretaget din informationssøgning? Internettet, Biblioteket, Supermarkedet, IVA, hos studiekammerater mv. ?

På IVA og i hjemmet.

Har du anvendt digital eller analog teknologi ifm. din litteratursøgning og hvorfor?

Digital, udelukkende. Det går SÅ meget hurtigere.

Har du fået hjælp til din informationssøgning og eventuelt hvordan?

Ja, ved løbende vejledning af underviseren. Har også fået nogle fif fra DFI's biblioteksleder.

Er du blevet inspireret af andre ifm. din litteratursøgning og hvordan ?

Ja, af andre studerende der har nævnt en anden tilgang til informationssøgning, som jeg ikke selv havde overvejet.

Prøv at beskrive litteratursøgningsprocessen du har været igennem ifm. din semesterprojekt opgave med 5 ord?

Spændende, overvældende, temperamentsfremkaldende, tilfredsstillende, tidskrævende.

Har litteratursøgningsprocessen været en med- eller modspiller ift. semesterprojekt opgaven, har den været gavnlig for dit projektforsøg og har du kunne anvende det fremadrettet?

Det har været begge dele. En modspiller fordi der har været få stopklodser og blindgyder i søgningen, og eller har det været nemt at komme videre til et punkt hvor søgningen kunne genoptages eller finde anden litteratur der var lige så god.

Modspiller, fordi søgningerne gik så fint at der var for meget litteratur at håndtere. Det tog faktisk en del tid at sortere i, og holde styr på.

Fremadrettet har jeg fået øvelse i at være hård når der skulle skæres søgninger fra, på den måde at jeg har måttet vælge mellem flere gode søgninger/resultater med faktorer som tid, antal sider der skal læses og graden af projektrelevans i baghovedet.